

ΠΡΟΕΣΠΕΡΙΔΕΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

Κατὰ τὴν τετάρτην ἀπογευματινὴν τῆς «Πινακοθήκης» οἱ παρευρεθέντες ἤκουσαν μιᾶς κριτικωτάτης μελέτης τοῦ κ. Πέτρου Ψηλορέυτου, δι' ἧς ἐχαρκτηρίζετο καὶ ἀνελύετο τὸ ἔργον τοῦ Ἰωάννου Μωραῆς. Ἡ κριτικὴ ἦτο πολὺ πρωτότυπος καὶ βαθεῖα.

Ὁ κ. Ναπολέων Λαπαθιώτης ἀπήγγειλε τρία ἀνέκδοτα ποιήματά του, τὴν «Ballade τοῦ τριανταφύλλου» τὸ «Γράμμα στὴν ἀγάπην μου» καὶ τὸν Διθύριμβον τοῦ «Παρθενώνας», τὸν ὁποῖον καὶ δημοσιεύομεν, καὶ κατόπιν ἐξετέλεσεν ἐπὶ κλειδοκυμβάλου μίαν μουσικὴν σύνθεσιν τοῦ Σοῦν καὶ τὴν 12ην ραψωδίαν τοῦ Αἴστ.

Κατὰ τὴν πέμπτην προεσπερίδα, ἡ κ. Εἰρήνη Πολ. Δημητρακοπούλου, ἡ ἐκλεκτὴ συνεργάτις τῆς «Πινακοθήκης», ἀνέγνωσε δύο ἀνέκδοτα ἔργα της, ὃν τὸ ἐν συντελήρῳσε ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς προεσπερίδος. Τὸ ἐν ἀποτελεῖ μέρος τῶν «Παραμυθιῶν τῆς ιδέας» καὶ εἶνε τὸ πρῶτον τῆς σειρᾶς ἐπιγραφόμενον «Ὁ Ἰδεοπλάθης καὶ ὁ Ἀποθρευτής». Πολλὴν ἐνεπνοήσεν εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐντύπωσιν ἡ δύναμις τῶν φιλοσοφικῶν ἐννοιῶν. Τὸ δεύτερον, ἦτο πεζὸν ποίημα, ἐπιγραφόμενον «Πέραν τῆς θλίψεως» ὅπερ ἐπίσης ἤρρεσε πολλὴν εἶνε δὲ τὸ δημοσιεύομενον εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος.

Κατόπιν ὁ κ. Πολύβιος Δημητρακόπουλος ἀπήγγειλε μὲ τὴν ιδιόρρυθμον Κεφαλληνιακὴν προφορὰν ἐν ἑμμετρον σατυρικὸν διήγημα τὸν «Παπᾶ-Θανάσην» ὡς καὶ ἕτερον ποίημα σατυρικόν, τὸ «Γάντι». Ἀμφότερα προεκάλεσαν ἐπανελημμένως πολλὴν θυμυδιάν.

Κατὰ τὴν ἕκτην προεσπερίδα ὁ ἔφορος τῶν Χριστιανικῶν καὶ Μεσαιωνικῶν μνημείων κ. Α. Ἀδαμαντίου ἔκαμεν ἐνδιαφέρουσαν διάλεξιν περὶ τῶν φιλολογικῶν συγκεντρώσεων. Ἱστορικῶς διεξῆλθε τὰς διαφύρους φάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῶν χωρικῶν συγκεντρώσεων, καθ' ἃς ἤκουοντο τὰ παραμύθια τοῦ παλικοῦ καιροῦ μέχρι τῶν σημερινῶν προεσπερίδων καὶ ἀπὸ τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων, ὅτε ἀνεφάνισαν οἱ ραψωδοὶ, μέχρι τῶν Γαλλικῶν αἰθουσῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ 19^{ου} αἰῶνος. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Ἀδαμαντίου, εἰδικῶς γενομένη χάριν τῆς «Πινακοθήκης», διήρκεσε ἐπὶ μίαν ὥραν, ἀκουσθεῖσα μετὰ μεγάλῃς προσοχῆς ὑπὸ τοῦ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου.

Ὁ κ. Ν. Μωραΐτης, ὁ συμπαθὴς ὑψίφωνος τοῦ Ἑλληνικοῦ μελοδράματος ἔψαλε ἐκτάκτως ἐπιτυχῶς μίαν νέαν σύνθεσιν τοῦ κ. Τιμ. Ξανθοπούλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμὰ σου» καὶ μίαν μουσικὴν ἐκ τῆς «Τόσας».

Ὁ κ. Σπ. Θεοδορόπουλος, βουλευτὴς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, γνωστὸς εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἅγις Θέρος» ἀνέγνωσε ἰδίως μεταφράσεις ἑξ ποιημάτων τοῦ Μαίετρου καὶ τινων ἄλλων ξένων ποιητῶν, ἐν οἷς τοῦ Οὐλάνδ. τοῦ Βερλαῖν καὶ τοῦ Γκαίτε.

Κατὰ τὴν ἑβδόμην προεσπερίδα ὁ κ. Τιμολέων Ἀμπελᾶς ὁμίλησε περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀθανασακείῳ Ἀρχαιολογικῇ μουσεῖῳ ἀρχαιοτήτων καὶ ἐν γένει περὶ τῶν Θεσσαλικῶν. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Ἀμπελᾶ ἠπῆρξε λίαν ἐνδιαφέρουσα ἰδίως διὰ τοὺς καλλιτέχνας, εἰς οὓς συνέστησε τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ὁλονὲν ἀποχρωματιζομένων ἐγχρῶμων ζωγραφικῶν τῶν Παγασῶν.

Ἡ δεσποινὴς Τασία Λημεροπούλου, ἡ διακεκριμένη καθηγήτρια ἐν τῇ Ὠδείῳ Λόττεν, ἐτραγουδῆσε μετὰ πολλῆς τέχνης μονωδίαν ἐκ τοῦ μελοδράματος Lal-la-Roukh τοῦ David καὶ τὰ «Μαγεμένα τῆς φιλίας» σύνθεσιν τοῦ κ. Κ. Παπαγεωργίου.

Ὁ κ. Σπύρος Τρικούρης ἀνέγνωσε «Παρισινὰς ἐντυπώσεις,» ἰδίᾳ περὶ τῶν θεαμάτων καὶ διασκέδσεων τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης.

Ἡ νεαροτάτη δεσποινὴς Ἰουλία Ἀμπελᾶ, θυγάτηρ τοῦ κ. Τ. Ἀμπελᾶ, ἀπήγγειλε μετὰ πολλοῦ αἰσθηματος καὶ διὰ ἀρμονικωτάτης φωνῆς ἐκ τῶν «Rayons et ombres» τοῦ V. Hugo τὴν θαυμασίαν «Tristesse d'Olympio».

Ὁ κ. Πολ. Δημητρακόπουλος ἀπήγγειλεν εὖθυμα Χριστουγεννιάτικα στιχοεγγήματα, γραφέντα ἐπὶ τηδὲς διὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ὁ *πολαίμαχος ποιητὴς κ. Παν. Συνοδινὸς ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἑξῆς πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ «Βίου ἐν Ἑλλάδι» κ. Ντῶκκετ Φέριμαν ἐπιστολήν.*

Ἐρίτιμε κ. Φέριμαν

Εἶδον τὰς ἀντιλήψεις καὶ γνώμας σου εἰς τὴν «Πινακοθήκην», τὸ μόνον ἄξιον λόγου παρ' ἡμῖν περιοδικόν, περὶ τῶν συγχρόνων ἔργων τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας καὶ ἐξεπλάγην ἰδὼν πελταστὴν τοῦ κόσμου τῶν γραμμάτων ἔχοντα τόσον σκοτεινὴν φιλολογικὴν ἀντίληψιν.

Ἀνέφερας μετ' ἐκτιμήσεως τὸν Βικέλαν, οὗτινος ὁ «Λουκῆς Λάρας» δὲν τολμᾷ νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ ἐλαφρὰ παραμύθια δι' ὧν προσπαθοῦσι τ' ἀγαθὰ γραῖδια ν' ἀποκοιμήσῃσι τ' ἀνήσυχτα νήπια. Κοπιᾶσαι πολὺ περὶ τοῦ ἀστέιου Σουρῆ, χωρὶς νὰ μνημονεύσῃς καὶ τὸν Ἰουβενάλην τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος Ἠλίαν Συνοδινόν. Θαυμάζεις ὡς δραματικούς τοὺς μετελθόντας τὸ ἔργον τοῦ δραματικοῦ Ραγκαβῆ καὶ Βερναδάκη παραλείποντας τοὺς ὄντως δραματικούς Ἰωάννην Ζαμπέλιον καὶ Σπυρίδωνα Βασιλεῖαν καὶ τοὺς μόνους συγχρόνους μας κωμωδιογράφους Ἰωάν. Βυζάντιον καὶ Δημήτριον Κορομηλᾶν. Χλευάζεις τοὺς μόνους ἐπιζῶντας ἂν ὄχι μεγάλους ἀλλ' ἀληθεῖς ποιητάς μας Γ. Δροσινὴν καὶ Ι. Πολέμην ἀναφέροντας αὐτοὺς μετὰ τόσον ἐυλόγηστον μεγαλομανθόν, οὓς θεωρεῖς ἀξίους νὰ κατέξωσι θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιφανῶν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Παινασοῦ. Πλέον ἢ φοβερὸν νὰ παρουσιάξῃς τὴν Ἑλλάδα, ἣν λέγεις ὅτι τιμᾷ, τὴν Μητέραν τῶν Σοφῶν τοῦ κόσμου, παρὰ γούσου νῦν ἐληρμένους Νάνους ἐπιδιόκοντας διὰ γελίον σκαριφημάτων νὰ κτήσῃσι τὸ ὁποῖον οὐ κέκτηνται ὄνομα· ἐφθασες δὲ μέχρι τοῦ ἀσυνγνώστου ἁμαρτήματος νὰ κρίνῃς τοὺς Γίγαντας τῆς Νεοελληνικῆς ποιήσεως Σολωμόν καὶ Βαλαωρίτην, ἐν ἧ κριτικῇ σου ἀναφέρεις τὸν Ψυχάρην τὸν μαϊνόμενον νὰ δρέψῃ ὡς δάφνην τὴν δρακοντίδα φιλολογικὴν Ἡροστράτου. Τὸ λυπηρότερον δὲ ὅτι μετὰ τὰς κρίσεις σου ἐπὶ τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων πεζογράφων καὶ ποιητῶν, ἀφήνεις τὸ γλωσσικὸν ζήτημα νὰ λύσῃσιν αἱ κατὰ σὲ φατρίαι τὸν μαλλιαρὸν καὶ καθαρευήντων, ἐν ᾧ οὐδὲν ζήτημα ὑφίσταται γλωσσικόν, μιᾶς ὑπαρχούσης γλώσσης, τῆς ἐν ἰδιώματι καθαρῷ ὁμιλουμένης καὶ γραφομένης, κόρης γνησίας τῆς ἀρχαίας πρὸς ἣν ὁλονὲν προσεγγίξει. Βεβαιωθῆτε, κύριε, ὅτι τὰ δέκα ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων συναντῶσι τοὺς μέσθ' τῶν διερχομένων εὐαρίθμους μαλλιαροὺς μεθ' οὗ οἶκτον καὶ πικροῦ μειδιάματος τοὺς ἐλευθέρους παράφρονας, οὓς δὲν εὐρέθῃ φιλόανθρωπος νὰ σώσῃ ἐν φρενοκομείῳ. Δὲν δύνασαι φρονῶ νὰ δικαιολογηθῇς προφασιζόμενος ὅτι ἔγραψες ὅτι ἔγραψες ἐν ἀγνοίᾳ πλανηθεὶς ἀπὸ τοὺς μωροὺς συνεταίρους τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ, οὓς ἐπλητίσας ἀφ' οὗ σὺ δὲν εἶσαι μωρὸς ὥστε νὰ πιστεύσῃς καὶ γράψῃς ὅτι ἐγὼ εἰμαι Αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, ἂν σοὶ ἔλεγον ὅτι εἰμαι τοιοῦτος. Καὶ ταῦτα ὄχι διότι ὑποπτεύομαι μὴ ἐληφθῶσιν ὡς οἱ εὐχρηστοὶ ἡμῶν φωστήρες οἱ ὧς τοιοῦτοι φημισθέντες παρὰ τῆς παραδόξου ἀντιλήψεώς σου, ἀλλ' ἵνα προλάβω τὸ γλώσσημα καὶ ἄλλων λογίων Εὐρωπαίων περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς φιλολογικῆς δράσεως εἰς παραπλήσιον ἔνοχον ἀτόπημα.

Ἐν τούτοις, πεποιθὼς ὅτι ἡ παρεξήγησίς σου δὲν ἐμπεριέχει κακόβουλον πρόθεσιν σφίγγω τὴν χεῖρά σου μεθ' ὑπολήψεως.

Ἀθῆναι 10 Δεκεμβρίου 1910.

Ὁ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν Ἑλικωνίδων γηράσας

Παναγιώτης Σ. Συνοδινός

Υ. Γ. Ἀγροῶν τὴν διεύθυνσίν σου διὰ τὰ σοῦ δωρήσαστά ἐργα μου, διδάταξέ με εἰς ποῖον νὰ παραδώσω αὐτά.